

Crna Gora
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
I JAVNE UPRAVE
01 Broj: 2118/11
Podgorica, 24. septembar 2010. godine

VLADA CRNE GORE
GENERALNI SEKRETARIJAT
Podgorica

U prilogu, radi razmatranja i usvajanja na sjednici Vlade Crne Gore, dostavljamo Inovirani tekst Prijedloga **Strategije za prevenciju i suzbijanje terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma za period 2010-2014. godine i Akcioni plan za prevenciju i suzbijanje terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma za period 2010-2012.godine**, usaglašene sa sugestijama datim na sjednici Komisije za politički sistem, unutrašnju i spoljnu politiku.

Programom Vlade Crne Gore za 2010. godinu (tačka 27-Tematski dio-Politički sistem, unutrašnja i spoljna politika) ova Strategija nije predviđena za razmatranje kao samostalan dokument, već u okviru Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala.

Nadležna radna tijela za razmatranje ovog materijala su Komisija za politički sistem, unutrašnju i spoljnu politiku i Komisija za ekonomsku politiku i finansijski sistem.

Napominjemo da su saglasnost na tekst Strategije i Akcionog plana dostavili: Ministarstvo pravde, Ministarstvo odbrane, Ministarstvo za evropske integracije, Agencija za nacionalnu bezbjednost, Uprava policije i Uprava za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma.

S poštovanjem,

Crna Gora
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
I JAVNE UPRAVE

Prijedlog

STRATEGIJA

ZA PREVENCIJU I SUZBIJANJE TERORIZMA, PRANJA NOVCA I FINANSIRANJA TERORIZMA

Podgorica, septembar 2010. godine

Sadržaj

REZIME

SKRAĆENICE

1. UVOD	1
2. METODOLOGIJA IZRADE	2
3. TERORIZAM	2
3.1. Osnovna obilježja terorizma	2
3.2. Pravni i institucionalni okvir za prevenciju i suzbijanje terorizma.....	3
3.2.1. Nacionalni pravni okvir	3
3.2.2. Međunarodni pravni okvir.....	5
3.2.3. Institucionalni okvir	5
3.3. Strateški odgovor Crne Gore na prijetnju terorizma	6
3.4. Doprinis međunarodnim protivterorističkim naporima	7
3.5. Informisanje javnosti	7
3.6. Ciljevi borbe protiv terorizma	8
3.6.1. Prevencija terorizma	8
3.6.2. Suzbijanje terorizma	8
3.6.3. Zaštita od terorizma	8
3.6.4. Saniranje štete od terorističkog napada	9
3.6.5. Krivično gonjenje i procesuiranje	9
4. PRANJE NOVCA I FINANSIRANJE TERORIZMA	9
4.1. Pranje novca	9
4.2. Finansiranje terorizma	10
4.3. Analiza stanja	10
4.3.1. Nacionalni pravni okvir	11
4.3.2. Međunarodni pravni okvir	14
4.3.3. Institucionalni okvir	14
4.4. Strateški odgovor Crne Gore na prijetnju pranja novca i finansiranja terorizma	16
4.5. Ciljevi borbe protiv pranja novca i finansiranja terorizma	17
5. ZAKLJUČAK	17

REZIME

1. Strategija u skladu sa osnovnim ciljem definiše okvire djelovanja Crne Gore u borbi protiv terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma, koji je usmjeren na unapređenje postojećeg i razvoj novih mjera, mehanizama i instrumenata, koji su u funkciji stabilnosti i bezbjednosti Crne Gore, regiona i šire.
2. Strategija je zasnovana na analizi stanja i preporukama relevantnih međunarodnih institucija, na osnovu čega su definisani strateški ciljevi i planirane dalje aktivnosti neophodne za ostvarivanje vizije koja opisuje buduće stanje u oblasti sprječavanja terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma u Crnoj Gori.
3. Analiza sadašnjeg stanja pokazuje da Crna Gora u prethodnom periodu nije bila suočena sa krivičnim djelom terorizma. Međutim, pristup Crne Gore u borbi protiv terorizma podrazumijeva da savremeni terorizam ne poznaje granice država i da se smatra međunarodnim - u smislu ciljeva i načina djelovanja, te stoga i odgovori na uzroke, pojave i posljedice trebaju biti izraz zajedničkog djelovanja sa međunarodnom zajednicom.
4. Uspostavljanje savremenog i sveobuhvatnog zakonodavnog okvira, u skladu sa relevantnim međunarodnim standardima, predstavlja jedan od ključnih uslova za efikasnu prevenciju i suzbijanje terorizma, kao i unaprijeđenje pravnih mjera za suzbijanje krivičnih djela pranja novca i finansiranja terorizma.
5. Brojnost državnih organa i institucija angažovanih u protivterorističkom djelovanju i sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma nalaže uspostavljanje djelotvornog mehanizma koordinacije u formulisanju i sprovođenju sveobuhvatne politike u ovim oblastima.

SKRAĆENICE

ATK - Antiterorističkim komitetom

EGMONT GROUP – Međunarodna grupa finansijskih obavještajnih jedinica

EU - Evropska unija

EUROPOL - Evropska policijska kancelarija

FATF - Radna grupa za finansijske mjere protiv pranja novca-Organizacija za kontrolu i sprječavanje pranja novca

INTERPOL - Međunarodna kriminalistička policijska organizacija

MONEYVAL- Odabrani komitet eksperata za procjenu mjera za sprječavanje pranja novca Savjeta Evrope

NATO- Svjeverno atlanski savez

OUN - Organizacija ujedinjenih nacija

OEBS - Organizacija za evropsku bezbjednost i saradnju

OECD - Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj

SB - Savjet bezbjednosti

SE - Savjet Evrope

SEPCA – Asocijacija šefova policije Jugoistične Evrope

SELEC – Centar za primjenu zakona u Jugoistočnoj Evropi

SALW – Strategija za kontrolu lakog i malokalibarskog naoružanja

IBASE – Analitički alat koji omogućava kvalitetnu nacionalnu i međunarodnu saradnju u razmjeni podataka sa drugim organima nadležnim za sprovođenje zakona

NSA – Organ nadležan za zaštitu tajnih podataka

Na osnovu člana 21 stav 1 Uredbe o Vladi Crne Gore («Službeni list CG», broj 80/08), Vlada Crne Gore na sjednici održanoj _____ 2010.godine, donijela je

STRATEGIJU ZA PREVENCIJU I SUZBIJANJE TERORIZMA, PRANJA NOVCA I FINANSIRANJA TERORIZMA ZA PERIOD 2010-2014. GODINE

1. UVOD

Strategija za prevenciju i suzbijanje terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma (u daljem tekstu: Strategija) predstavlja prvi strateški dokument, koji na jedinstven i cjelovit način daje odgovor u oblasti borbe protiv terorizma, sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma u Crnoj Gori.

Terorizam, pranje novca i finansiranje terorističkih aktivnosti mogu ugroziti državne, bezbjednosne i ekonomske interese koji, između ostalog, podrazumijevaju stabilan ustavni poredak, vladavinu prava, razvoj demokratije, jačanje mira i stabilnosti kao preduslova razvoja društva, finansijski snažan privredni sektor, stabilan finansijski sistem, pravedno i slobodno tržište rada i funkcionalnu tržišnu ekonomiju. Ove pojave, takođe, mogu da ugroze sve društvene strukture.

Osnovni cilj Strategije je utvrđivanje prioriteta zasnovanih na potrebi razvijanja efikasnih i funkcionalnih mehanizama relevantnih institucija i unaprijeđenja procedura prevencije i suzbijanja terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma. Strategijom se iskazuje opredjeljenje Crne Gore da kroz evropske i evroatlanske integracije zajednički djeluje sa drugim državama i međunarodnim organizacijama, s ciljem jačanja nacionalne, regionalne i globalne bezbjednosti.

Strategija, u skladu sa osnovnim ciljem, definiše opšti okvir djelovanja i odgovor Crne Gore na tekuće i buduće izazove i prijetnje, kroz unapređenje postojećih i razvoj novih mjera, mehanizama i instrumenata, koji su u funkciji stabilnosti i bezbjednosti, što podrazumijeva ostvarivanje sljedeće vizije:

«Crna Gora ima koordiniran i efikasan sistem za sprječavanje terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma zasnovan na međunarodnim standardima i saradnji između nadležnih institucija.»

U tom smislu, strateški pravci djelovanja Crne Gore su:

- Usvajanje i implementacija Strategije;
- Unaprijeđenje saradnje i razmjena informacija sa regionalnim i međunarodnim partnerima u borbi protiv terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma;
- Usvajanje i primjena međunarodnih standarda;
- Definisane principa i postupaka unaprijeđenja saradnje nadležnih institucija.

2. METODOLOGIJA IZRADE

Strategija je zasnovana na analizi stanja i projekciji razvoja međunarodnih bezbjednosnih integracija, karakteristikama savremenih izazova i prijetnji u oblastima terorizma, sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma, što predstavlja preduslov za određivanje strateških ciljeva, kao i za planiranje budućih aktivnosti neophodnih za ostvarivanje vizije. Analiza stanja vršena je na osnovu: izvještaja i preporuka relevantnih institucija; analiza statističkih podataka iz izvještaja: o sumnjivim gotovinskim transakcijama, o krivičnim djelima, o stanju kriminaliteta i njegovim pojavnim oblicima, o predikatnim krivičnim djelima i dr.

Strategija je usklađena sa ostalim strateškim dokumentima Crne Gore, a prvenstveno sa Strategijom nacionalne bezbjednosti, Strategijom odbrane i Strategijom za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala za period 2010-2014. godine. Dodatno, Strategija slijedi i one ciljeve i vrijednosti koji su definisani u Globalnoj protivterorističkoj strategiji Ujedinjenih nacija i Protivterorističkoj strategiji Evropske unije (EU), kao i druge osnovne protivterorističke dokumente Ujedinjenih nacija (UN), Evropske unije (EU), Organizacije Sjevernoatlantskog saveza (NATO), Organizacije za evropsku bezbjednost i saradnju (OEBS) i Savjeta Evrope (SE).

3. TERORIZAM

3.1. Osnovna obilježja terorizma

Terorizam predstavlja jednu od glavnih globalnih bezbjednosnih prijetnji 21.vijeku i u svim svojim pojavnim oblicima pokazuje trend rasta, što se manifestuje kroz povećani broj terorističkih akata, ugrožavanje ljudskih života, izazivanje pojačanog straha u javnosti od posljedica terorističkih akata, veće razaranje materijalnih dobara i dr.

Terorističke organizacije i pojedinci u pripremi terorističkih akata koriste raširenost, dostupnost, složenost i otvorenost komunikacionih i informatičkih tehnologija, posebno interneta, za privlačenje ekstremista, komunikaciju i širenje terorističkih ideologija. U tom smislu poznavanje terorističkih metoda i tehnika je od izuzetnog značaja za prevenciju od svih oblika terorističkih akata.

Aktivnosti terorističkih organizacija i terorista, usmjerene su na:

- privlačenje za svoje ciljeve onih pojedinca i/ili grupa koji se smatraju zanemarenima ili odbačenima u svom društvu, odnosno one pojedince koji ne pronalaze društveno i demokratski prihvatljive oblike rješavanja svojih nezadovoljstava i problema;
- namjerna i iskrivljena tumačenja specifičnih socijalnih, ekonomskih, vjerskih i političkih pitanja, u cilju izazivanja međunacionalne, međuvjerske, međukulturne i drugih oblika netolerancije i sukoba, šireći na taj način terorističku propagandu i nastojeći da dobiju podršku za svoje radikalne stavove, aktivnosti i ciljeve, kao i regrutaciju novih članova;
- uspostavljanje decentralizovane organizacione strukture, stvaranjem novih i u velikoj mjeri autonomnih terorističkih ćelija, štiteći na taj način bezbjednost i otpornost same terorističke organizacije, posebno vođa i ideologa terorizma.

Terorističke aktivnosti sprovode se na organizovan način i povezane su sa drugim prijetnjama i rizicima, kao što su: transnacionalni organizovani kriminal, širenje hemijskog, biološkog, radiološkog, nuklearnog oružja i materija, krijumčarenje: lakog oružja i malokalibarskog oružja, eksplozivnih sredstava, ručno prenosivih raketnih sistema, opojnih droga, robe vojne i dvostruke namjene, falsifikovanje dokumenata i novca, ilegalne migracije i trgovina ljudima.

Terorističke grupe i organizacije razvijaju alternativne načine svoga organizovanja i finansiranja i koriste razrađenu logističku organizovanost, posebno u nabavci oružja i sredstava za masovno uništavanje robe vojne i dvostruke namjene, opreme i drugih sredstava koji mogu biti upotrijebljeni u terorističke svrhe.

Obaveza svih državnih organa i organa državne uprave je da, u skladu sa svojim nadležnostima, kontinuirano analiziraju i prate sve vidove potencijalnih terorističkih prijetnji s kojima bi se Crna Gora mogla suočiti i na odgovarajući način djeluju na njihovom sprječavanju.

3.2. Pravni i institucionalni okvir za prevenciju i suzbijanje terorizma

3.2.1. Nacionalni pravni okvir

Uspostavljanje savremenog i sveobuhvatnog zakonodavnog okvira, u skladu sa relevantnim međunarodnim standardima, predstavlja jedan od ključnih preduslova za efikasnu prevenciju i suzbijanje terorizma. Organi nadležni za prevenciju i suzbijanje terorizma vrše stalnu procjenu djelotvornosti zakonskog okvira i staraju se o njegovom unapređenju u skladu sa potrebama.

Nadležnost, ovlaštenja i postupanje državnih organa koji učestvuju u borbi protiv terorizma uređuje više zakona, koji se odnose na ovu krivično-pravnu oblast ili upućuju na nju:

- Krivični zakonik («Službeni list RCG», broj 70/03 i 47/06 i «Službeni list CG», broj 40/08 i 25/10); Zakonik o krivičnom postupku («Službeni list CG», broj 57/09 i 49/10); Zakon o državnom tužilaštvu («Službeni list RCG», broj 69/03 i 40/08); Zakon o sudovima («Službeni list RCG», broj 5/02, 49/04 i «Službeni list CG», broj 22/08); Zakon o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma («Službeni list CG», broj 14/07 i 4/08); Zakon o policiji («Službeni list RCG», broj 28/05 i 88/09); Zakon o Agenciji za nacionalnu bezbjednost («Službeni list RCG», broj 28/05); Zakon o azilu («Službeni list RCG», broj 45/06); Zakon o graničnoj kontroli («Službeni list CG», broj 72/09); Zakon o strancima («Službeni list CG», broj 82/08 i 72/09); Zakon o putnim ispravama («Službeni list CG», broj 21/08 i 25/08); Zakon o zaštiti podataka o ličnosti («Službeni list CG», broj 79/08 i 70/09); Zakon o tajnosti podataka («Službeni list CG», broj 14/08 i 76/09).

Krivičnim zakonikom Crne Gore, krivično djelo terorizma čini lice koje u namjeri da ozbiljno zastraši građane ili da prinudi Crnu Goru, stranu državu ili međunarodnu organizaciju, izvrši jedno od sljedećih djela:

- 1) napad na život, tijelo ili slobodu drugoga,
- 2) otmicu ili uzimanje talaca,
- 3) uništenje državnih ili javnih objekata, saobraćajnih sistema, infrastrukture uključujući i informacijske sisteme, nepokretne platforme u epikontinentalnom pojasu, opšteg dobra ili

privatne imovine koje može da ugrozi živote ljudi ili da prouzrokuje znatnu štetu za privredu,

4) otmicu vazduhoplova, broda, sredstva javnog prevoza ili prevoza robe koja može da ugrozi život ljudi,

5) izrada, posjedovanje, nabavljanje, prevoz, snabdijevanje ili upotreba oružja, eksploziva, nuklearnog ili radioaktivnog materijala ili uređaja, nuklearnog, biološkog ili hemijskog oružja,

6) istraživanje i razvoj nuklearnog, biološkog ili hemijskog oružja,

7) ispuštanje opasnih materija ili prouzrokovanje požara, eksplozije ili poplave ili preduzimanje druge opšteopasne radnje koja može da ugrozi život ljudi,

8) ometanje ili obustava snabdijevanja vodom, električnom energijom ili drugim energentom koje može da ugrozi život ljudi.

Zadnjim izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika iz 2010. godine, poseban akcenat dat je usaglašavanju sa standardima u oblasti borbe protiv organizovanog kriminala, korupcije i terorizma. Navedenim izmjenama Krivičnog zakonika, propisana je potpuno nova koncepcija krivičnih djela terorizma, koja, u korpusu krivičnih djela protiv čovječnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom, su u skladu sa tendencijom potpunog usaglašavanja sa međunarodnim standardima. Osnovno krivično djelo terorizma (bez obzira da li je djelo usmjereno protiv Crne Gore, strane države ili međunarodne organizacije) predviđeno je u članu 447 sa brojnim oblicima radnje izvršenja. Ovo krivično djelo, kao i nova krivična djela terorizma kao što je javno pozivanje na izvršenje terorističkih djela (član 447a KZ), vrbovanje i obučavanje za vršenje terorističkih djela (član 447b KZ), upotreba smrtonosne naprave (član 447c KZ), uništenje i oštećenje nuklearnog objekta (član 447d KZ), ugrožavanje lica pod međunarodnom zaštitom (član 448), kao i finansiranje terorizma (član 449) unijeta su i usklađena sa nizom konvencija kojima je cilj sprječavanje akata terorizma, a posebno sa Konvencijom Savjeta Evrope o sprječavanju terorizma iz 2005. godine koju je Crna Gora ratifikovala 2008. godine.

Zakonik o krivičnom postupku («Službeni list CG», broj 57/09 i 49/10) je posebnu pažnju posvetio oduzimanju imovine i imovinske koristi koja je stečena krivičnim djelom. Zakonik predviđa postupak za privremeno oduzimanje imovine i finansijsku istragu radi proširenog oduzimanja imovine. Usvajanjem ovog Zakonika uvodi se postupak trajnog oduzimanja imovine, čije zakonito porijeklo nije dokazano. Usvajanjem instituta proširenog oduzimanja imovinske koristi i obrnutog tereta dokazivanja, omogućeno je efikasno suzbijanje terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma. Postupak za oduzimanje imovine, čije zakonito porijeklo nije dokazano i finansijska istraga radi proširenog oduzimanja imovine predstavljaju značajne novine u odnosu na raniji zakonski tekst što može biti od velikog uticaja na sudsku praksu. Mjere tajnog nadzora (specijalna istražna sredstva) mogu se primijeniti u odnosu na veći broj krivičnih djela nego do sada, a među tim djelima taksativno su nabrojana, između ostalog, koruptivna krivična djela (pranje novca, prouzrokovanje lažnog stečaja, zloupotreba procjene, primanje mita, davanje mita, odavanje službene tajne, protivzakonito posredovanje, zloupotreba ovlašćenja u privredi, zloupotreba službenog položaja i prevara u službi). Predviđena je primjena mjera tajnog nadzora i za krivična djela protiv bezbjednosti računarskih podataka koja su teško dokaziva i komplikovana za otkrivanje upravo usljed upotrebe sofisticirane kompjuterske tehnike što će dodatno doprinijeti efikasnijoj borbi protiv organizovanog kriminala, terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma.

3.2.2. Međunarodni pravni okvir

Crna Gora je potpisnica velikog broja konvencija koje tretiraju oblast borbe protiv terorizma, a koje su donijele Organizacija Ujedinjenih nacija i Savjet Evrope. U cilju pridruživanja Evropskoj uniji, Crna Gora sprovodi zajedničku poziciju 2001/931/CFSP koja se odnosi na primjenu specifičnih mjera protiv terorizma. Crna Gora, takođe, na ovom planu, unapređuje saradnju u skladu sa Rezolucijom 1373 (2001), Rezolucijom 1535 (2004), Rezolucijom 1624 (2005) i drugim relevantnim rezolucijama UN, međunarodnim konvencijama i drugim instrumentima. Crna Gora, preko stalnog predstavnika, aktivno saraduje sa Antiterorističkim komitetom (ATK) Savjeta bezbjednosti UN-a, osnovanim Rezolucijom 1373 (2001). Djelujući u okviru različitih međunarodnih organizacija - posebno Ujedinjenih nacija i Savjeta Evrope, Crna Gora je postala strana ugovornica niza međunarodno - pravnih instrumenata, koji su dati u Aneksu I.

3.2.3. Institucionalni okvir

Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave, vrši nadzor i kontrolu nad radom Uprave policije i obavlja poslove koji se odnose na izradu strategija, zakona, podzakonskih akata, projekata, programa u oblasti borbe protiv terorizma. U okviru Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave, Sektor za vanredne situacije i civilnu bezbjednost ima značajnu ulogu u sanaciji posljedica mogućih terorističkih napada.

Ministarstvo pravde obavlja poslove državne uprave koji se odnose na: krivično zakonodavstvo, međunarodnu pravnu pomoć; poslove izrade strategija, projekata i programa i praćenja njihove realizacije; izradu potrebnih izvještaja i mjera za sprovođenje ratifikovanih konvencija iz oblasti pravosuđa; pripremu, izradu i izvršenje međunarodnih ugovora u oblasti međunarodne pomoći; izradu zakona i podzakonskih propisa i njihovog sprovođenja, koji se odnose na organizaciju, nadležnost i rad sudova, državnog tužioca i organa za prekršaje, advokaturu i pravnu pomoć.

Ministarstvo odbrane predlaže i izvršava utvrđenu politiku odbrane; izrađuje Plan odbrane Crne Gore i usklađuje planove odbrane drugih nosilaca odbrambenih priprema; vrši procjenu ratnih i drugih opasnosti; ostvaruje multilateralnu i bilateralnu saradnju u oblasti odbrane; obavlja poslove organizacije, opremanja, naoružavanja, razvoja i upotrebe Vojske i druge poslove u skladu sa Ustavom.

Agencija za nacionalnu bezbjednost, primjenom posebnih metoda i sredstava utvrđenih zakonom, prikuplja podatke i informacije o potencijalnim opasnostima, planovima ili namjerama organizacija, grupa i pojedinaca usmjerenih protiv teritorijalnog integriteta, bezbjednosti i Ustavom utvrđenog poretka države i ukazuje na potencijalne izazove, rizike i prijetnje po bezbjednost.

Vojska Crne Gore u skladu sa Strategijom odbrane Crne Gore i Zakonom o odbrani, između ostalog, vrši poslove koji se odnose na: pružanje pomoći Upravi policije u borbi protiv terorizma, kao i podršku civilnim institucijama prilikom prirodnih i vještački izazvanih katastrofa i u drugim kriznim situacijama.

Uprava policije obezbjeđuje opštu, ličnu i imovinsku sigurnost i zaštitu građana. Uprava policije nadležna je za unutrašnju bezbjednost, sprječavanje i suzbijanje svih oblika kriminala, posebno organizovanog i korupcije, zaštitu ljudskih prava, nadzor i kontrolu državne granice, obezbjeđivanje

javnog reda i mira, bezbjednost građana i bezbjednosti saobraćaja i pomaže civilnim vlastima prilikom prirodnih ili vještački izazvanih katastrofa. Uprava je jedan od najvažnijih organa u borbi protiv terorizma, proliferacije oružja za masovno uništavanje, korupcije i droge.

Uprava za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma, shodno Zakonu o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma, vrši poslove uprave koji se odnose na otkrivanje i sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma utvrđene ovim Zakonom i drugim propisima. Uprava za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma organizovana je kao finansijsko obavještajna služba administrativnog tipa. Uprava vrši poslove u vezi otkrivanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma koji se odnose na prikupljanje, analiziranje i dostavljanje nadležnim organima podataka, informacija i dokumentacije potrebnih za otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma.

Direkcija za zaštitu tajnih podataka u skladu sa Zakonom o tajnosti podataka, organizuje vršenje poslova organa u vezi sa razmjenom tajnih podataka sa stranim državama i međunarodnim organizacijama, posredstvom Centralnog registra, vrši poslove izdavanja dozvola za pristup tajnim podacima fizičkim (Personal Security Clearance) i pravnim licima (Facility Security Clearance), kao i inspekcijski nadzor nad sprovođenjem Zakona i primjenom međunarodnih ugovora. U skladu sa Sporazumom o bezbjednosti informacija, u dijelu koji se tiče razmjene i zaštite NATO tajnih podataka, Direkcija je označena kao NSA (National Security Authority).

Vrhovno državno tužilaštvo je za poslove suzbijanja korupcije uspostavilo **Odjeljenje za suzbijanje organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina** kojim rukovodi specijalni tužilac, a koje postupa pred višim sudovima. Odjeljenje rukovodi prekrivičnim postupkom, usmjerava rad Uprave policije i preduzima potrebne mjere radi otkrivanja krivičnih djela iz svoje nadležnosti; zahtijeva sprovođenje istrage, podiže i zastupa optužnice i preduzima druge zakonom predviđene radnje i mjere u cilju zapljene i oduzimanja predmeta i imovine stečene krivičnim djelima.

Specijalizovano odjeljenje Višeg suda u Podgorici i u Bijelom Polju nadležno je za suđenje u predmetima krivičnih djela organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina.

Ostali organi državne uprave, u domenu svojih nadležnosti i po potrebi, učestvuju u prevenciji i suzbijanju terorizma.

3.3. Strateški odgovor Crne Gore na prijetnju terorizma

Crna Gora do sada nije bila suočena sa krivičnim djelom terorizma. Međutim, imajući u vidu da globalni terorizam i organizovani kriminal predstavljaju ozbiljnu prijetnju međunarodnom miru i bezbjednosti, ove se pojave, bez obzira na njihov realni izvor, smatraju ozbiljnim bezbjednosnim rizicima i prijetnjama za Crnu Goru.

Stoga, Crna Gora nastoji da u najvećoj mogućoj mjeri doprinese opštoj bezbjednosti, kako na regionalnom, tako i na globalnom nivou. U tom smislu, najveća pažnja se posvećuje preventivnim mehanizmima u borbi protiv terorizma: jačanju međunarodne saradnje, prevenciji radikalizacije,

praćenju protoka ljudi i robe preko kopnenih i morskih granica, te razmjeni informacija kroz informaciono i obavještajno povezivanje.

U cilju koordiniranog i efikasnog sprovođenja strategijskih mjera za borbu protiv organizovanog kriminala i terorizma, Vlada Crne Gore je u prethodnom periodu usvojila značajan broj strateških dokumenata i zakona iz oblasti ilegalnih migracija, trgovine ljudima, drogama i oružjem i drugih oblika prekograničnog kriminala. To su prije svega, Zakonik o krivičnom postupku, Krivični zakonik, Strategija reforme provosuđa, Strategija borbe protiv trgovine ljudima, Strategija za kontrolu lakog i malokalibarskog naoružanja (SALW), Strategija za integrisano upravljanje granicom, Strategija za integrisano upravljanje migracijama, Nacionalni strateški odgovor na droge, Strategija borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala i dr.

3.4. Doprinos međunarodnim protivterorističkim naporima

Crna Gora će nastaviti da aktivno učestvuje u prevenciji i suzbijanju terorizma na globalnom i regionalnom nivou, a posebno u okviru sistema UN-a, EU, NATO-a, OEBS-a, Savjeta Evrope, INTERPOL-a, EUROPOL-a i drugih relevantnih organizacija i inicijativa i doprinosi jačanju i razvijanju protivterorističke saradnje i na međuregionalnom nivou.

U prevenciji terorizma Crna Gora poseban naglasak stavlja na saradnju sa drugim zemljama, posebno na prostoru jugoistočne Evrope. Ovo djelovanje sastoji se od dvije komponente. Prva, obuvata saradnju bezbjednosnih sektora zemalja regiona u sprječavanju terorizma, koja se odvija kroz policijsku, obavještajnu i saradnju u kontroli granica. U tom smislu važno je istaći uspješnu saradnju crnogorskih institucije sa SEPCA i SELEC. Drugu komponentu, predstavlja saradnja sa zemljama regiona, usmjerena na razvijanje političkih, ekonomskih, socijalnih i kulturnih odnosa, kao načina za postizanje dugoročne stabilizacije cijelog regiona. Crna Gora će nastaviti da posebnu pažnju posvećuje međunarodnoj saradnji na planu usvajanja međunarodno-pravnih instrumenata, primjenom konvencija i protokola, razmjenom informacija, iskustava i dobre prakse u sprovođenju protivterorističkih mjera, jačanju saradnje u međunarodno-pravnoj pomoći i pitanjima izručenja, istraživanju mogućih novih terorističkih prijetnji i razvijanju odgovarajućih protivmjera i mehanizama i jačanju stručno-tehničke i naučno-obrazovne dimenzije.

3.5 Informisanje javnosti

Savremeni terorizam zloupotrebjava u svoje svrhe slobodno i nesmetano širenje informacija – za širenje svojih ideja, privlačenje ekstremista i izvođenje operacija. S toga je potrebno preduzeti sve mjere sprječavanja širenja terorističkih ideja bilo kojim sredstvima prenosa.

Slobodno i nesmetano širenje informacija i ideja je jedno od najefektivnijih sredstava promovisanja razumijevanja i tolerancije, koje treba da bude djelotvorno i u prevenciji i suzbijanju terorizma. Javnost treba da bude kompetentno informisana o svim vidovima terorizma, o njegovoj zločinačkoj prirodi, prijetnjama koje on predstavlja i odgovornosti koju imaju svi u njegovom sprječavanju i odvratanju.

3.6. Ciljevi borbe protiv terorizma

Ciljevi u borbi protiv terorizma ostvaruju se sprovođenjem mjera prevencije, suzbijanja, mjera zaštite i saniranja štete od terorističkog napada, mjerama krivičnog gonjenja i procesuiranja lica i subjekata povezanih s terorizmom, jačanjem međuresorske koordinacije i međunarodne saradnje.

Osnovni cilj prevencije i suzbijanja terorizma je dostizanje najvišeg mogućeg nivoa zaštite Crne Gore, njenih građana i svih koji u njoj borave, njenih vrijednosti, interesa i resursa od prijetnji i posljedica terorizma, uz istovremeno pružanje najefikasnijeg mogućeg doprinosa međunarodnim naporima u borbi protiv terorizma.

3.6.1. Prevencija terorizma

Ciljevi u oblasti prevencije obuhvataju:

- Unaprijeđen normativno-pravni okvir;
- Razvijeni kadrovski, administrativni i materijalno-tehnički kapaciteti;
- Sprovedeni novi programi obuke i usavršavanja;
- Unaprijeđena saradnja svih nadležnih institucija u zemlji, regionu i na međunarodnom nivou;
- Unaprijeđeni mehanizmi za onemogućavanje propagande i pozivanja na terorizam, te podsticanje terorizma na bilo koji način.

3.6.2. Suzbijanje terorizma

Ciljevi u oblasti suzbijanja terorizma obuhvataju:

- Unaprijeđeni mehanizmi za onemogućavanje organizacionog i logističkog djelovanja s terorističkim namjerama;
- Unaprijeđeni mehanizmi za otkrivanje i procesuiranje svih lica, koja se dovode u vezu s terorizmom odnosno otkrivanje svih aktivnosti usmjerenih protiv Crne Gore, drugih država i/ili međunarodnih organizacija;
- Unaprijeđeni mehanizmi za onemogućavanje kretanja i boravka svih lica povezanih s terorizmom na teritoriji Crne Gore;
- Unaprijeđeni mehanizmi za sprječavanje kriminalnih aktivnosti koje mogu biti direktno ili indirektno povezane s terorizmom (transnacionalni organizovani kriminal, širenje hemijskog, biološkog, radiološkog, nuklearnog oružja i stvari, krijumčarenje oružja i eksploziva, robe vojne i dvostruke namjene, opojnih droga i druge robe, falsifikovanje dokumenata i novca, ilegalne migracije i trgovina ljudima).

3.6.3. Zaštita od terorizma

Ciljevi u oblasti zaštite od terorizma obuhvataju:

- Unaprijeđeni mehanizmi za razvijanje i jačanje zaštite infrastrukturnih objekata od posebnog značaja na teritoriji Crne Gore;
- Unaprijeđeni mehanizmi za jačanje sistema zaštite i nadzora državne granice;
- Unaprijeđen sistem kontrole prometa, skladištenja i čuvanja oružja, eksploziva i drugih sredstava koja se mogu iskoristiti za terorističke napade;
- Unaprijeđeni mehanizmi za jačanje nadzora prometa i korišćenja robe dvostruke namjene;
- Unaprijeđeni mehanizmi za informisanje građana i pravnih lica o nivou terorističkih prijetnji.

3.6.4. Saniranje štete od terorističkog napada

Ciljevi u oblasti saniranja štete od terorističkog napada, obuhvataju:

- Unaprijeđeni i razvijeni nacionalni kapaciteti nužni za saniranje posljedica napada i revitalizaciju oštećenih sistema;
- Razvijeni mehanizami spašavanja ljudi, materijalnih i kulturnih dobara i životne sredine.

3.6.5. Krivično gonjenje i procesuiranje

Ciljevi u oblasti krivičnog gonjenja lica i subjekata povezanih s terorizmom obuhvataju:

- Efikasno sprovođenje krivičnog gonjenja i procesuiranja izvršilaca, saučesnika i drugih lica koja su na bilo koji način povezana sa terorističkim aktivnostima.

4. PRANJE NOVCA I FINANSIRANJE TERORIZMA

Za pripremu terorističkih aktivnosti i njihovu realizaciju, jedan od ključnih preduslova jeste obezbjeđenje finansijskih sredstva, stečenih na nelegalan način. Pranje novca i finansiranje terorizma predstavljaju globalne probleme, koji imaju negativne efekte na ekonomsku, političku, bezbjednosnu i socijalnu strukturu svake zemlje. Posljedice pranja novca i finansiranja terorizma su: podriivanje stabilnosti i efikasnosti finansijskog sistema zemlje, ekonomski poremećaji i nestabilnost, ugrožavanje planiranih reformi, smanjenje sigurnosti ulaganja i investiranja i ugrožavanje kako nacionalne, tako i međunarodne bezbjednosti.

4.1. Pranje novca

Krivičnim zakonikom Crne Gore, krivično djelo pranja novca čini lice koje izvrši konverziju ili prenos novca ili druge imovine sa znanjem da su pribavljeni kriminalnom djelatnošću, u namjeri da se prikrije ili lažno prikaže porijeklo novca ili druge imovine, ili ko stekne, drži ili koristi novac ili drugu imovinu sa znanjem u trenutku prijema da potiču od krivičnog djela, ili ko prikrije ili lažno prikaže činjenice o prirodi, porijeklu, mjestu deponovanja, kretanja, raspolaganja ili vlasništva novca ili druge imovine za koje zna da su pribavljeni krivičnim djelom.

Pranjem novca, u smislu Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma, smatra se naročito:

- 1) zamjena ili drugi prenos novca ili druge imovine koja potiče iz krivičnog djela;
- 2) sticanje, posjedovanje ili korišćenje novca ili druge imovine koja potiče iz krivičnog djela;
- 3) prikriivanje prirode, porijekla, mjesta deponovanja, kretanja, raspolaganja, vlasništva ili prava u vezi sa novcem ili drugom imovinom koji su proistekli iz krivičnog djela.

Pranje novca, može se podijeliti u tri osnovne faze: ulaganja, raslojavanja i integracije, pri čemu je važno napomenuti da se navedene faze u praksi teško mogu posebno posmatrati i razdvojiti. Kroz prvu fazu se novac, koji je stečen kriminalnim radnjama, uvodi u finansijski sistem. U nastavku, nakon ulaganja gotovine, slijedi faza prikriivanja, kada se prebacivanjem na različite račune

pokušava sakriti izvor sredstava i njihov vlasnik. Istovremeno, pokušava se sakriti povezanost novca i kriminalne aktivnosti od kojih novac potiče. U trećoj fazi, odnosno fazi integracije, novac se ulaže u zakonite poslove ili se investira, kako bi se smatralo da je stečen na zakonit način.

Posmatrajući navedene faze, u borbi protiv pranja novca, najviše se može učiniti u fazi ulaganja, gdje su posebno ugrožene ustanove koje primaju depozite. Evropska zajednica donijela je propise po kojima se zahtijeva identifikacija stranke koja otvara račun i uplaćuje, obavezno vođenje odgovarajuće evidencije o depozitima, te obavještenje nadležnih organa o sumnjivim finansijskim transakcijama.

4.2. Finansiranje terorizma

Finansiranjem terorizma, u smislu Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma, smatra se obezbjeđivanje ili prikupljanje, odnosno pokušaj obezbjeđivanja ili prikupljanja novca ili druge imovine, posredno ili neposredno, sa ciljem ili uz saznanje da će biti u cijelosti ili djelimično korišćeni za sprovođenje terorističkog akta ili upotrijebljeni od strane teroriste ili terorističke organizacije, kao i podstrekavanje ili pomaganje u obezbjeđivanju ili prikupljanju sredstava ili imovine.

Finansiranje terorizma ima nekoliko faza, a to su: prikupljanje sredstava iz zakonitog poslovanja, čuvanje i prenos sredstava. U prvoj fazi se prikupljaju sredstava iz zakonitog poslovanja kompanija, koje su povezane sa terorističkim organizacijama ili pojedincima. U sljedećim fazama, prikupljena sredstva se čuvaju na različite načine i prenose terorističkim organizacijama ili pojedincima, radi sprovođenja terorističke aktivnosti.

4.3. Analiza stanja

U pravcu unaprijeđenja zakonodavnog okvira i prihvatanja međunarodnih standarda u oblasti prevencije i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma, Crna Gora će za polaznu osnovu imati razmjenu postojećih iskustava i informacija o vrstama i načinima razmjene obavještajnih podataka nadležnih institucija zemalja regiona. Imajući u vidu da navedene pojave prevazilaze nacionalne okvire, zemlje regiona su zauzele jedinstveni stav da nosioci posla u razvoju sistema za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma budu finansijsko-obavještajne službe. U tom smislu, finansijsko-obavještajne službe će, između ostalog, putem medija konstantno raditi na podizanju i jačanju svijesti stručne i šire javnosti o uspostavljanju efikasnog sistema za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma.

Ministarstvo finansija donijelo je Pravilnik o izradi smjernica za analizu rizika radi sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma, na osnovu kojeg će organi koji vrše nadzor nad primjenom Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma utvrditi smjernice za analizu rizika. Shodno utvrđenim smjernicama obveznici sačinjavaju interni akt o analizi rizika.

Zakon o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma iz 2007. godine usklađen je sa relevantnim međunarodnim standardima. Zakonom je propisana lista obveznika, koji su dužni dostavljati Upravi za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma izvještaje o svakoj

gotovinskoj transakciji u iznosu od 15.000 eura ili više i to najkasnije u roku od tri dana od dana izvršenja transakcije i o svakoj transakciji (bez obzira na iznos i vrstu) za koju postoji osnov sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma i to prije izvršenja transakcije. Najveći broj izvještaja o sumnjivim transakcijama Upravi za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma dostavljaju banke. Uprava carina takođe dostavlja podatke o svakom prenošenju preko državne granice novca, čekova, hartija od vrijednosti na donosioca, plemenitih metala i dragog kamenja, čija je vrijednost ili iznos 10.000 eura i više, kao i podatke o prenošenju ili pokušaju prenošenja novca, čekova i dr., čija je vrijednost ili iznos manji od 10.000 eura, ako u odnosu na određeno lice postoje razlozi za sumnju da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma. Uprava za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma može naredbom privremeno (najduže 72 sata) obustaviti transakciju, ako procjeni da postoji osnov sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma, o čemu obavještava nadležne organe radi preduzimanja mjera iz njihove nadležnosti. Zakonom su definisani i organi koji vrše nadzor nad sprovođenjem ovog Zakona u odnosu na različite kategorije obveznika.

Slučajevi pranja novca u praksi uglavnom su zasnovani na: trgovini narkoticima i oružjem, korupciji, zloupotrebi službenog položaja i ovlašćenja u privredi, prevarama, falsifikovanju dokumenata, utaji poreza i dr, kao predikatnim krivičnim djelima.

Potencijalne prijetnje u oblasti pranja novca, mogu predstavljati: osnivanje fiktivnih preduzeća; ulaganje u građevinsku industriju; ulaganje u nekretnine; ulaganje u proces privatizacije.

U Izvještaju MONEYVAL-a o trećem krugu detaljne procjene Crne Gore iz oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma ocjenjena je usaglašenost sa međunarodnim standardima i od 49 preporuka FATF, Crna Gora je sistem sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma usaglasila sa ukupno 41 preporukom ili u procentima - 83,67% (oko 12% ili 6 preporuka je neusaglašeno i 2 preporuke ili oko 4% su neprimjenjive). U martu 2010. godine u Savjetu Evrope usvojen je Izvještaj o progresu Crne Gore u oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma za period od poslednjih godinu dana.

4.3.1. Nacionalni pravni okvir

S obzirom da pranje novca predstavlja kriminalnu djelatnost sa visokim stepenom društvene opasnosti, pri čemu se ovo krivično djelo teško otkriva i dokazuje, to borba protiv pranja novca i finansiranja terorizma podrazumijeva i jačanje administrativnih, tehničkih, kadrovskih i materijalnih uslova za rad institucija za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma. Crna Gora ulaže velike napore na stvaranju adekvatnih pravnih pretpostavki i jačanju institucija uključenih u sistem sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma. Ove institucije su: sudstvo i tužilaštvo, Uprava policije, Uprava za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma, Agencija za nacionalnu bezbjednost, Uprava carina, Poreska uprave.

Nadležnost, ovlašćenja i postupanje navedenih državnih organa, koji učestvuju u borbi protiv pranja novca i finansiranja terorizma, uređuje više zakona, koji se odnose na ovu krivično-pravnu oblast:

Zakon o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma («Službeni list CG», broj 14/07 i 4/08); Krivični zakonik («Službeni list RCG», broj 70/03, 47/06 i «Službeni list CG» broj 40/08, 25/10);

Zakonik o krivičnom postupku («Službeni list CG», broj 57/09 i 49/10); Zakon o bankama («Službeni list CG», broj 17/08, 44/10); Carinski zakon („Službeni list RCG“, br. 7/2002, 38/2002, 72/2002, 21/2003, 29/2005, 66/2006 i Službeni list CG, broj 21/2008); Zakon o osiguranju («Službeni list RCG», broj 78/06 i «Službeni list CG» broj 19/07, 53/09); Zakon o dobrovoljnim penzijskim fondovima («Službeni list RCG», broj 78/06 i 14/07); Zakon o finansijskom lizingu («Službeni list RCG», broj 81/05); Zakon o igrama na sreću («Službeni list RCG», broj 52/04 i «Službeni list CG» broj 13/07); Zakon o hartijama o vrijednosti («Službeni list RCG», broj 59/00, 10/01, 43/10, 28/06 i 53/09); Zakon o investicionim fondovima («Službeni list RCG», broj 49/04); Zakon o edukaciji u pravosudnim organima («Službeni list RCG», broj 27/06); Zakon o računovodstvu i reviziji («Službeni list RCG», broj 69/05 i «Službeni list CG» broj 80/08); Zakon o platnom prometu u zemlji («Službeni list CG», broj 61/08); Zakon o Državnoj revizorskoj instituciji («Službeni list RCG» broj 28/04, 27/06, 78/06 i «Službeni list CG» broj 17/07); Zakon o Centralnoj banci Crne Gore («Službeni list RCG» broj 52/00, 53/00, 47/01 i «Službeni list CG» 40/10 i 46/10); Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima («Službeni list CG» broj 4/08); Zakon o staranju o privremeno i trajno oduzetoj imovini («Službeni list CG» broj 49/08); Zakon o odgovornosti pravnih lica za krivična djela («Službeni list CG» broj 2/07); Zakon o državnoj imovini («Službeni list CG» broj 21/09).

Usvojen je i niz podzakonskih akata donijetih na osnovu Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma, Zakona o bankama i Zakona o tekućim i kapitalnim poslovima sa inostranstvom: Pravilnik o indikatorima za prepoznavanje sumnjivih klijenata i transakcija («Službeni list CG» broj 69/09); Pravilnik o izradi smjernica za analizu rizika radi sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma («Službeni list CG» broj 20/09); Pravilnik o načinu dostavljanja podataka o gotovinskim transakcijama u vrijednosti od 15.000 eura i više i sumnjivim transakcijama Upravi za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma («Službeni list CG» broj 79/08); Pravilnik o načinu rada ovlašćenog lica, načinu sprovođenja unutrašnje kontrole, čuvanju i zaštiti podataka, način vođenja evidencija i osposobljavanje zaposlenih («Službeni list CG» broj 80/08); Odluka o bankarskom ombusmanu («Službeni list CG» broj 15/09); Odluka o visini iznosa gotovog novca koji se može unositi i iznositi iz Republike Crne Gore bez prijavljivanja («Službeni list RCG» broj 58/05); Odluka o evidenciji računa za obavljanje poslova platnog prometa sa inostranstvom («Službeni list CG» broj 24/09); Odluka o internoj reviziji u bankama ("Službeni list CG", br. 60/2008); Odluku o minimalnim standardima za upravljanje rizikom kamatne stope koji ne proizilazi iz trgovačkih aktivnosti banke ("Službeni list CG", br. 60/2008); Odluka o minimalnim standardima za upravljanje rizikom likvidnosti u bankama ("Službeni list CG", br. 60/2008); Odluka o osnovama sistema interne kontrole u bankama ("Službeni list CG", br. 60/2008); Odluka o minimalnim standardima za upravljanje tržišnim rizicima u banci ("Službeni list CG", br. 60/2008); Odluk o minimalnim standardima poslovanja banke sa licima povezanim sa bankom ("Službeni list CG", br. 60/2008); Odluka o evidenciji računa za obavljanje poslova platnog prometa sa inostranstvom ("Službeni listu CG", br. 24/2009); Odluka o minimumu elemenata kreditnog i debitnog naloga ("Službeni list CG", br. 24/2009 i 41/2009); Odluka o uslovima i načinu obavljanja pojedinih poslova u izvršavanju transfera sredstava od strane agenta ("Službeni list CG", br. 24/2009); Odluka o načinu vršenja kontrole platnih sistema ("Službeni list CG", br. 24/2009); Odluka o minimalnim standardima za upravljanje rizicima u mikrokreditnim finansijskim institucijama ("Službeni list CG", br. 24/2009 i 41/2009); Odluka o metodima za izradu konsolidovanih finansijskih izvještaja bankarske grupe ("Službeni list CG", br. 24/2009); Odluku o minimalnim standardima za upravljanje operativnim rizikom u bankama ("Službeni list CG", br. 24/2009).

Novim rješenjima u Krivičnom zakoniku, u skladu sa preporukama Komiteta MONEYVAL i rješenjima predviđenim, između ostalog, u Konvenciji UN-a protiv transnacionalnog organizovanog kriminala sa pratećim protokolima (Palermo konvencija) i Konvenciji Ujedinjenih nacija o protivzakonitom prometu opojnih droga i psihotropnih supstanci (Bečka konvencija) izmijenjena je definicija krivičnog djela pranje novca iz člana 268. Novom definicijom u Krivičnom zakoniku ukinuto je ranije ograničenje krivičnog djela pranje novca kao poslovanja koje je obuhvatalo „bankarsko, finansijsko i drugo privredno poslovanje“, a u definiciju je unijet i svaki vid zamjene (konverzije) i prenosa, kao i sticanje, držanje i korišćenje novca ili druge imovine pribavljene krivičnim djelom. Inkriminisano je i prikrivanje i lažno prikazivanje činjenica o prirodi, porijeklu, mjestu deponovanja, kretanja, raspolaganja ili vlasništva novca ili druge imovine pribavljene krivičnim djelom.

Izmjenama Krivičnog zakonika u članu 449 inovirana je definicija djela finansiranje terorizma koja obuhvata aktivnosti koje doprinose finansiranju terorizma a koje nisu strogo prikupljanje novca i hartija od vrijednosti. Definicijom je obuhvaćeno i obezbjeđivanje sredstava ili imovine u svrhe finansiranja terorizma. Termini «sredstva» i «imovina» tumače se široko u skladu sa ratifikovanim međunarodnim konvencijama.

Nova definicija krivičnog djela finansiranje terorizma, predviđa se da će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina svako ko na bilo koji način obezbjeđuje ili prikuplja novac, hartije od vrijednosti, druga sredstva ili imovinu čija je namjena da se u cjelosti ili djelimično koriste za finansiranje vršenja krivičnih djela iz čl. 447 (terorizam), 447a (javno pozivanje na izvršenje terorističkih djela), 447b (vrbovanje i obučavanje terorističkih djela), 447c (upotreba smrtonosne naprave), 447d (uništenje i oštećenje nuklearnog objekta) i 448 (ugrožavanje lica pod međunarodnom zaštitom) Krivičnog zakonika, ili za finansiranje organizacija koje za cilj imaju vršenje tih djela, ili pripadnika tih organizacija.

Crna Gora je ratifikovala Konvenciju o suzbijanju finansiranja terorizma («Službeni list SRJ - Međ. ugovori» broj 7/02), kao i Palermo konvenciju i Konvenciju Savjeta Evrope o pranju, traženju i zapljeni i konfiskaciji prihoda stečenih na nezakonit način i onih kojima se finansira terorizam (Varšavska konvencija). Imajući u vidu hijerarhiju normativnih akata propisanu Ustavom, termini »sredstva«, »imovine«, »konfiskacije«, »oduzimanja«, »predikatnog djela« i drugi propisani ovom konvencijom sastavni su dio pravnog poretka i primjenjivi su u sudskoj praksi.

Mjere za otkrivanje i sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma preduzimaju obveznici prije i prilikom svih poslova primanja, ulaganja, zamjene, čuvanja ili drugog raspolaganja s novcem ili drugom imovinom, drugih transakcija u skladu sa ovim Zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog Zakona, kao i prilikom svih transakcija za koje postoje osnovi sumnje da se radi o pranju novca i finansiranju terorizma.

Zakon o sprječavanju pranje novca i finansiranju terorizma, usklađen je sa zahtjevima međunarodnih organizacija i institucija i relevantnim propisima iz oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma i to:

1. Direktivom 91/308 /EEC o sprječavanju korišćenja finansijskog sistema u svrhe pranja novca;
2. Direktivom 2001/97/EC Evropskog parlamenta i Savjeta;

3. Direktivom 2005/60/EC Evropskog Parlamenta i Savjeta od 26. oktobra 2005. godine o prevenciji upotrebe finansijskog sistema u svrhe pranja novca i finansiranja terorizma;
4. Preporukama FATF-a (40+8+1);
5. Konvencijom UN protiv korupcije.

4.3.2. Međunarodni pravni okvir

Crna Gora, doprinosi suzbijanju pranja novca i finansiranja terorizma i na regionalnom i globalnom planu, ispunjavanjem obaveza koje proističu iz članstva u međunarodnim organizacijama, kao i intenzivnom saradnjom sa nadležnim organima drugih država putem razmjene podataka. Kao članica Ujedinjenih nacija, Crna Gora, sprovodi mjere na osnovu rezolucija SB UN 1267 (1999), 1333 (2000), 1390 (2002), 1455 (2003), 1526 (2004) i 1373 (2001). Crna Gora je članica Egmont grupe (Svjetske asocijacije finansijsko obavještajnih službi), punopravna članica MONEVAL-a, a juna 2010. godine Crna Gora je primljena u članstvo Euroazijske grupe (EAG), u statusu posmatrača.

Spisak međunarodnih pravnih instrumenata koje je ratifikovala Crna Gora i spisak bilateralnih ugovora o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma dati su u Aneksima I i II.

4.3.3. Institucionalni okvir

U borbi protiv pranja novca i finansiranja terorizma, angažovani su nadležni državni organi; obveznici iz Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma i druga fizička i pravna lica.

U okviru **Vrhovnog državnog tužilaštva**, osnovano je Odjeljenje za suzbijanje organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina. Specijalni tužilac je koordinator u rješavanju pitanja u vezi sa pranjem novca i ostvarivanjem saradnje sa domaćim i međunarodnim relevantnim institucijama.

U **Višem sudu u Podgorici** i **Višem sudu u Bijelom Polju** formirana su Specijalizovana odjeljenja za suđenje za krivična djela organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina. Suđenje zbog krivičnog djela pranja novca i finansiranja terorizma je u nadležnosti ovih specijalizovanih odjeljenja. Specijalizovana odjeljenja koja sude predmete u vezi sa krivičnim djelima pranja novca i finansiranja terorizma su kadrovski osposobljena, te opremljena za efikasan rad.

Uprava policije je organizaciono podijeljena u više sektora od kojih je, sa aspekta borbe protiv pranja novca i finansiranja terorizma najvažniji Sektor kriminalističke policije, odnosno Odsjek za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije i Odsjek za suzbijanje privrednog kriminaliteta.

Uprava za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma, shodno Zakonu o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma, vrši poslove uprave koji se odnose na otkrivanje i sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma utvrđene Zakonom i drugim propisima. Uprava za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma organizovana je kao finansijsko-obavještajna služba administrativnog tipa, nad čijim radom nadzor vrši Ministarstvo finansija. Uprava vrši

poslove u vezi otkrivanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma koji se odnose na prikupljanje, analiziranje i dostavljanje nadležnim organima podataka, informacija i dokumentacije potrebnih za otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma.

Poreska uprava, vrši poslove koji se odnose na: pokretanje i vođenje prvostepenog prekršajnog postupka i izricanje kazni i zaštitnih mjera za poreske prekršaje i sprječavanje i otkrivanje krivičnih djela i privrednih prestupa u prekršajnom postupku.

Uprava carina, obavlja: carinski nadzor; carinjenje robe; kontrolu robe čiji je uvoz, odnosno izvoz posebno regulisan; devizno-valutnu kontrolu u međunarodnom putničkom i pograničnom prometu sa inostranstvom; sprječavanje i otkrivanje carinskih prekršaja i vođenje upravnog i prvostepenog prekršajnog postupka; sprječavanje i otkrivanje krivičnih djela i privrednih prestupa u carinskom postupku; sprječavanje i otkrivanje deviznih prekršaja u međunarodnom putničkom i pograničnom prometu sa inostranstvom; obradu i praćenje statističkih podataka o uvozu i izvozu, kao i druge poslove koji su joj određeni u nadležnost.

Nadzor nad primjenom Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma vrše:

Ministarstvo finansija vrši nadzor nad primjenom Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma kod društava za reviziju, samostalnog režima i pravne odnose fizičkih lica koje obavljaju djelatnost računovodstvene usluge i usluge poreskog savjetovanja.

Uprava za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma preko ovlaštenog službenog lica, u skladu sa Zakonom kojim se uređuje inspekcijски nadzor, vrši inspekcijски nadzor nad primjenom Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma kod: humanitarnih, nevladinih i drugih neprofitnih organizacija i privrednih društava, pravnih lica, preduzetnika i fizičkih lica koja obavljaju djelatnost, odnosno poslove: prodaje i kupovine potraživanja; faktoringa; upravljanja imovinom za treća lica; izdavanja platnih i kreditnih kartica i poslovanje tim karticama; finansijskog lizinga; organizovanja putovanja; prometa nekretnina; prometa motornih vozila; prometa plovnih i vazduhoplovnih objekata; čuvanja u sefovima; izdavanja garancija i drugih jemstava; kreditiranja i kreditnog posredovanja; davanja zajmova i posredovanja prilikom ugovaranja poslova pozajmljivanja; posredovanja ili zastupanja u poslovima životnog osiguranja; osiguranja; organizovanja i sprovođenja licitacija, prometa umjetničkih predmeta, plemenitih metala i dragog kamenja i proizvoda od plemenitih metala i dragog kamenja, kao i drugih roba, ako se plaćanje vrši u gotovom novcu u iznosu od 15.000 eura ili više, u jednoj ili više međusobno povezanih transakcija.

Centralna banka Crne Gore u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Crne Gore, između ostalog, vrši nadzor nad primjenom Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma kod banaka, filijala stranih banaka, drugih finansijskih organizacija, organizacija koje obavljaju platni promet, štedionica, štedno kreditnih organizacija, mjenjačnica i društava za izdavanje elektronskog novca.

Komisija za hartije od vrijednosti, pored ostalih, vrši poslove nadzora nad primjenom Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kod: Društva za upravljanje investicionim fondovima i filijala stranih društava za upravljanje investicionim fondovima, Društva za upravljanje

penzionim fondom i filijala stranih društava za upravljanje penzionim fondovima, kao i kod berzanskih posrednika i filijala stranih berzanskih posrednika.

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost u skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama, između ostalih, vrši i poslove nadzora nad primjenom Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma kod pošte.

Agencija za osiguranje vrši nadzor nad primjenom Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranju terorizma kod osiguravajućih društava i filijala stranih osiguravajućih društava koje obavljaju poslove životnog osiguranja.

Uprava za igre na sreću koja vrši nadzor nad primjenom Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranje terorizma kod priređivača klasičnih i posebnih igara na sreću.

Pored navedenih organa i institucija problematikom pranja novca bave se i Udruženje banaka Crne Gore, Institut računovođa i revizora i dr.

4.4. Strateški odgovor Crne Gore na prijetnju pranja novca i finansiranja terorizma

Crna Gora je ostvarila značajan napredak, posebno u dijelu koji se odnosi na stvaranje pravnih i institucionalnih mjera za suzbijanje krivičnih djela pranja novca i finansiranja terorizma.

Usvajanjem Zakonika o krivičnom postupku («Službeni list CG», broj 57/09 i 49/10) mjere tajnog nadzora mogu se primjeniti u odnosu na veći broj krivičnih djela nego do sada, a među tim djelima taksativno su nabrojana, između ostalog, koruptivna krivična djela (pranje novca, prouzrokovanje lažnog stečaja, zloupotreba procjene, primanje mita, davanje mita, odavanje službene tajne, protivzakonito posredovanje, zloupotreba ovlaštenja u privredi, zloupotreba službenog položaja i prevara u službi). Naime, prema prethodnom Zakoniku nije bilo moguće primjeniti mjere tajnog nadzora na neka krivična djela koja bi bez primjene ovih mjera bilo teže dokazati. Predviđena je primjena mjera tajnog nadzora i za krivična djela protiv bezbjednosti računarskih podataka koja su teško dokaziva i komplikovana za otkrivanje upravo usljed upotrebe sofisticirane kompjuterske tehnike što će dodatno doprinijeti efikasnijoj borbi protiv organizovanog kriminala, terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma.

Usvojeni su podzakonski akti neophodni za implementaciju Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma. Utvrđena su pravila i procedure za prijavu transakcija koje se izvršavaju u gotovom novcu u iznosu od 15 000 eura i više, kao i sumnjivih transakcija Upravi za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma, ali i pravila za organizovanje i način vođenja evidencije, stručnog usavršavanja kadra i vršenje unutrašnje kontrole kod obveznika izvještavanja prema Upravi za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma. U martu 2009. godine, donijet je Pravilnik o izradi analize rizika radi sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma, kao i Pravilnik kojim je inovirana lista indikatora za prepoznavanje sumnjivih klijenata i transakcija. Uprava za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma posjeduje baze podataka o sumnjivim transakcijama, gotovinskim transakcijama preko Zakonom propisanog limita. Uprava je izvršila nabavku važnog analitičkog alata (IBASE), koji će omogućiti kvalitetniju nacionalnu i međunarodnu saradnju i razmjenu podataka sa drugim organima za sprovođenje Zakona.

Potrebno je i dalje unapređivati pravne, institucionalne, kadrovske, administrativne i materijalno-tehničke kapacitete nadležnih organa u borbi protiv pranja novca i finansiranja terorizma, shodno prijetnjama i novim izazovima.

4.5. Ciljevi borbe protiv pranja novca i finansiranja terorizma

Sprovode se kroz:

- Unaprijeđenje normativno-pravnog okvira;
- Razvijene kadrovske, administrativne i materijalno-tehničke kapacitete;
- Unaprijeđenu institucionalnu saradnju u cilju efikasne razmjene podataka;
- Unaprijeđenu međunarodnu saradnju;
- Uspostavljeni centralizovani informacioni sistem između nadležnih organa;
- Sprovedene nove programe, obuke i usavršavanja;
- Primjenjene preporuke MONEYVAL;
- Pripremljenu i usvojenu analizu rizika.

5. ZAKLJUČAK

Donošenje Strategije predstavlja jedan od ključnih uslova za efikasnu prevenciju i suzbijanje društveno opasnih pojava terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma i odgovor je na nove izazove i prijetnje po stabilnost i mir u zemlji.

Sprovođenje Strategije podrazumijeva koordinirano djelovanje svih aktera uključenih u borbu protiv terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma. Nacionalna komisija za sprovođenje Strategije za prevenciju i suzbijanje terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma, obavljaće kontrolu sprovođenja ove Strategije, u periodu realizacije Akcionog plana 2010-2012. godine.

Ciljevi, konkretne aktivnosti svih nadležnih organa zaduženih za sprovođenje Strategije i dinamika realizacije ciljeva i mjera predviđenih Strategijom, utvrdiće se Akcionim planom za period 2010-2012. godine.

Annex I

Konvencije Ujedinjenih nacija:

Konvenciju UN-a protiv transnacionalnog organizovanog kriminala sa pratećim protokolima ("Službeni list SRJ" broj 6/2001), preuzeta sukcesijom, stupila na snagu 03.06.2006. godine
Konvencija Ujedinjenih nacija o protivzakonitom prometu opojnih droga i psihotropnih supstanci (Bečka konvencija), ("Službeni list SFRJ - Međunarodni ugovori" broj 14/90), preuzeta sukcesijom, stupila na snagu 03.06.2006. godine
Konvencija o krivičnim djelima i nekim drugim aktima izvršenim u vazduhoplovima ("Službeni list SFRJ-Međunarodni ugovori" broj 47/70), preuzeta sukcesijom, stupila na snagu 03.06.2006. godine
Međunarodna konvencija protiv uzimanja talaca („Sl. list SFRJ-Međunarodni ugovori“ broj 09/84), preuzeta sukcesijom, stupila na snagu 03.06.2006. godine
Krivično pravna Konvencija o korupciji ("Službeni list SRJ-Međunarodni ugovori" br.02/02 i „Sl. list RCG“ 18/05), preuzeta sukcesijom, stupila na snagu 03.06.2006. godine
Međunarodna Konvencija o suzbijanju finansiranja terorizma ("Službeni list SRJ" br.07/02), preuzeta sukcesijom, stupila na snagu 03.06.2006. godine
Međunarodna konvenciju o sprječavanju terorističkih napada bombama ("Službeni list SRJ" br.12/02), preuzeta sukcesijom, stupila na snagu 03.06.2006. godine
Konvencija UN protiv korupcije ("Službeni list SCG-Međunarodni ugovori" broj 11/05), preuzeta sukcesijom, stupila na snagu 03.06.2006. godine
Međunarodna Konvencija o sprječavanju akata međunarodnog terorizma ("Službeni list SCG-Međunarodni ugovori" broj 02/06), preuzeta sukcesijom, stupila na snagu 03.06.2006. godine
Međunarodna konvencija o sprječavanju akata nuklearnog terorizma („Službeni list SCG-Međunarodni ugovori“ broj 2/2006). preuzeta sukcesijom, stupila na snagu 03.06.2006. godine
Protokol o suzbijanju nezakonitih akata nasilja na aerodromima koji služe međunarodnom saobraćaju ("Službeni list SFRJ-Međunarodni ugovori" broj 14/89); preuzeta sukcesijom, stupila na snagu 03.06.2006. godine
Protokol protiv nezakonite proizvodnje i prometa vatrenim oružjem, njegovim djelovima, sklopovima i municijom kojim se dopunjava Konvencija UN-a protiv transnacionalnog organizovanog kriminala ("Službeni list SCG-Međunarodni ugovori" broj 11/05), preuzet sukcesijom, stupila na snagu 03.06.2006. godine
<i>Crna Gora je ratifikovala</i>
Dodatni Protokol uz Krivično pravno konvenciju o korupciji («Službeni list CG» broj 11/07)
Konvencija o kasetnoj municiji («Službeni list CG-Međunarodni ugovori» broj 4/09)

Konvencije Savjeta Evrope:

Konvencija o zaštiti lica u odnosu na automatsku obradu ličnih podataka ("Službeni list SRJ" broj 01/92), preuzeta sukcesijom, stupila na snagu 03.06.2006. godine
Evropska konvencija o ekstradiciji sa dodatnim protokolima ("Službeni list SRJ" br.10/01), preuzeta sukcesijom, stupila na snagu 03.06.2006. godine
Evropska konvencija o transferu osuđenih lica sa dodatnim protokolom ("Službeni list SRJ broj 04/01), preuzeta sukcesijom, stupila na snagu 03.06.2006. godine
Evropska konvencija o suzbijanju terorizma ("Službeni list SRJ" broj 10/01), preuzeta sukcesijom, stupila na snagu 03.06.2006. godine
Evropska konvencija o prenosu postupka u krivičnim stvarima ("Službeni list SRJ" br.10/01), preuzeta sukcesijom, stupila na snagu 03.06.2006. godine
Evropska konvencija o međusobnom pružanju pravne pomoći u krivičnim stvarima sa dodatnim protokolom ("Službeni list SRJ" broj 10/01 i "Službeni list SCG-Međunarodni ugovori" broj 2/06), preuzeta sukcesijom, stupila na snagu 03.06.2006. godine
Evropska Konvencija o međunarodnom važenju krivičnih presuda sa dodacima ("Službeni list SFRJ-Međunarodni ugovori" broj 13/02 i 02/06), preuzeta sukcesijom, stupila na snagu 03.06.2006. godine
Sporazum o saradnji u cilju sprječavanja i borbe protiv prekograničnog kriminala ("Službeni list SCG-Međunarodni ugovori" broj 05/03), preuzeta sukcesijom, stupila na snagu 03.06.2006. godine

Crna Gora je ratifikovala sljedeće konvencije i protokole Savjeta Evrope:

Građanskopravnu konvenciju o korupciji ("Službeni list CG-Međunarodni ugovori", broj 1/08)
Konvenciju Savjeta Evrope o borbi protiv trgovine ljudima ("Službeni list CG-Međunarodni ugovori" broj 4/08)
Konvenciju Savjeta Evrope o sprječavanju terorizma ("Službeni list CG-Međunarodni ugovori" broj 5/08)
Konvenciju Savjeta Evrope o pranju, traženju i zapljeni i konfiskaciji prihoda stečenih na nezakonit način i onih kojima se finansira terorizam ("Službeni list CG-Međunarodni ugovori" broj 5/08)
Konvenciju o računarskom kriminalu («Službeni list CG-Međunarodni ugovori» broj 4/09)
Dodatni protokol uz Konvenciju o računarskom kriminalu koji se odnosi na kažnjavanje akata rasizma i ksenofobije učinjenih putem računarskim sistema («Službeni list CG-Međunarodni ugovori» broj 4/09)
Drugi dodatni Protokol uz Evropsku konvenciju o međusobnom pružanju pravne pomoći u krivičnim stvarima („Službeni list CG-Međunarodni ugovori" br. 5/08)

Konvenciju o policijskoj saradnji u Jugoistočnoj Evropi ("Službeni list CG" broj 1/08)

Sporazum o strateškoj saradnji između Crne Gore i Evropske policijske kancelarije ("Službeni list CG-
Međunarodni ugovori" broj 2/09).

Annex II

Spisak bilateralnih ugovora o saradnji u borbi protiv organizovanog kriminala

Sporazumi koje je potpisala Vlada Crne Gore

Sporazum o saradnji između Crne Gore i Vlade Republike Bugarske u borbi protiv terorizma, organizovanog kriminala, trgovine narkoticima, psihotropnim supstancama i prekursorima, ilegalne migracije i drugi kriminalni oblici (2005. godine);
Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade R.Albanije o saradnji na polju borbe protiv terorizma, organizovanog kriminala, trafikinga, kao i ostalih nelegalnih aktivnosti (2003. godine);
Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Turske o policijskoj saradnji (2007. godine);
Sporazum između Vlade Republike Slovenije i Vlade Crne Gore o saradnji u borbi protiv organizovanog kriminala, trafikinga ljudi i ilegalnih migracija, trafikinga nedozvoljenim drogama i prekursorima, terorizma i ostalih oblika kriminala (2006. godine);
Sporazum između Vlade Crne Gore i Vijeća ministara BiH o saradnji u borbi protiv terorizma, organizovanog kriminala, nelegalne trgovine narkoticima, psihosomatskim supstancama i prekursorima, ilegalnih migracija i ostalih krivičnih djela (2007. godine);
Sporazum između Vlade RCG i Vlade R. Makedonije o saradnji u borbi protiv terorizma, organizovanog kriminala, ilegalne trgovine narkoticima, psihotropnim supstancama i prekursorima, ilegalnim migracijama, i drugim krivičnim delima (2003. godine);
Memorandum o razumijevanju o policijskoj saradnji između Vlade RCG i Misije prelazne administracije UN na Kosovu –UNMIK (2003. godine)

Sporazumi koje je potpisalo MUP i JU / Uprava policije

Sporazum između MUP-a Crne Gore i MUP-a Republike Hrvatske o policijskoj saradnji (2005. godine);
Sporazum između MUP-a Crne Gore i Saveznog MUP-a Republike Austrije o policijskoj saradnji (2004. godine);
Protokol o policijskoj saradnji između MUP-a Crne Gore i MUP-a Rumunije (2006. godine);
Protokol između MUP-a Crne Gore i MUP-a Republike Srbije, o saradnji u borbi protiv terorizma, organizovanog kriminala, ilegalne trgovine narkoticima, psihotropne supstance i prekursori, trgovine ljudima, ilegalne migracije i drugih krivičnih djela, kao i saradnji u drugim oblastima iz njihove nadležnosti (2003. godine);
Sporazum o saradnji između MUP-a Crne Gore i MUP-a Ruske federacije iz 2008. godine.

OBLAST SPRJEČAVANJA PRANJA NOVCA I FINANSIRANJA TERORIZMA

Sporazumi koje je potpisala USPNiFT

Sporazum o međusobnoj saradnji sa FOS Srbije, 16.04.2004.godine,
Sporazum o međusobnoj saradnji sa FOS Albanije, 16.04.2004.godine,
Sporazum o međusobnoj saradnji sa FOS BiH, 19.04.2005.godine,
Sporazum o međusobnoj saradnji sa FOS Makedonije, 29.10.2004.godine,
Sporazum o međusobnoj saradnji sa (FIC) - Finansijskim Informativnim Centrom UNMIK – Kosovo 07.12.2004.godine,
Sporazum o međusobnoj saradnji sa FOS Slovenije 28.12.2004.godine
Sporazum o međusobnoj saradnji sa FOS Hrvatske, 24.03.2005. godine,
Sporazum o međ. saradnji sa FOS Bugarske, 11.04.2006.godine,
Sporazum o međusobnoj saradnji sa FOS Portugalije, 11.06.2007.godine,
Sporazum o međusobnoj saradnji sa FOS Rusije, 07.09.2007.godine,
Sporazum o međusobnoj saradnji sa FOS Poljske, 15.11.2007.godine,
Sporazum o međusobnoj saradnji sa FOS Rumunije 10.10.2008.godine,
Sporazum o međusobnoj saradnji sa Fin CEN, 22.10.2008.godine,
Sporazum o saradnji sa FIC EULEX-a Misijom na Kosovu, 20.02.2009.godine,
Sporazum o međusobnoj saradnji sa Državnim komitetom za finansijski nadzor Ukrajine 27.05.2009.godine,
Sporazum o međusobnoj saradnji sa Jedinicom za sprječavanje pranja novca i sumnjivih slučajeva - FIU Ujedinjenih Arapskih Emirata, 06.07. 2009. godine,
Regionalni protokol o borbi protiv pranja novca u cilju unapređenja regionalne saradnje, potpisan je od strane predstavnika FIU Crne Gore, Srbije, Albanije, Slovenije, Hrvatske, BiH na II Regionalnoj konferenciji Finansijsko obavještajnih službi, u aprilu 2008. godine.

CARINSKA SARADNJA

Sporazum između Vlade SFRJ i Vlade Narodne Republike Poljske o saradnji i uzajamnoj pomoći u carinskim pitanjima (potpisan 9.maja 1967.god. u Varšavi),
---

Sporazum o admin.pomoći u sprečavanju, otkrivanju i suzbijanju carinskih prekršaja između Vlade SFRJ i Vlade Republike Francuske(<u>potpisan 28. aprila 1971. god. u Beogradu</u>),
Ugovor između SFRJ i Savezne Vlade Republike Njemačke o uzajamnoj administrativnoj pomoći u sprečavanju, otkrivanju i suzbijanju povreda carinskih propisa (<u>potpisan 2. aprila 1974. god. u Bonu</u>),
Sporazum između SFRJ i Republike Austrije o administrativnoj pomoći u carinskim pitanjima u cilju suzbijanja povreda carinskih propisa (<u>potpisan 15. marta 1978.god u Beogradu</u>),
Sporazum između saveznog Izvršnog Vijeća Skupštine SFRJ i Vlade Republike Grčke o saradnji i uzajamnoj pomoći u carinskim pitanjima(<u>potpisan 4.oktobra 1983 god. u Atini</u>),
Sporazum između Saveznog izvršnog vijeća Skupštine SFRJ i Vlade Narodne Republike Kine o saradnji u carinskim pitanjima(<u>potpisan 23.januara.1989 god.u Beogradu</u>),
Sporazum između Saveznog izvršnog vijeća SFRJ i Vlade Sjedinjenih Američkih Država o uzajamnoj pomoći između njihovih Uprava carina(<u>potpisan 11.04.1990 u Beogradu</u>),
Sporazum između savezne Vlade SRJ i Vlade Ruske Federacije o saradnji i uzajamnoj pomoći carinskih službi(<u>potpisan 6.novembra 1996g od u Moskvi</u>),
Sporazum između Savezne Valde SRJ i Vlade Republike Makedonije o carinskoj saradnji i uzajamnoj pomoći (<u>potpisan 4.septembra 1996god u Skoplju</u>),
Sporazum između Savezne Vlade SRJ i Vlade Republike Bugarske o carinskoj saradnji i uzajamnoj pomoći (<u>potpisan 4 juna 1997 god u Beogradu</u>),
Sporazum između Savezne Vlade SRJ i Vlade Češke Republike o uzajamnoj pomoći u carinskim pitanjima (<u>potpisan 9.septembra 1998 u Beogradu</u>),
Sporazum između Savezne Vlade SRJ i Vlade Rumunije o carinskoj saradnji i uzajamnoj administrativnoj pomoć i u sprečavanju, istraživanju i suzbijanju carinskih prekršaja (<u>potpisan 14.januara 1998 u Beogradu</u>),
Sporazum između Savezne VladeSRJ i Vlade Republike Mađarske o saradnji i uzajamnoj pomoći u carinskim pitanjima (<u>potpisan 24. septembra 1998 u Beogradu</u>),
Sporazum između Savezne Vlade SRJ i Vlade Republike Slovačke o carinskoj saradnji (<u>potpisan 28.marta 2001.god u Beogradu</u>),
Sporazum između Savezne Republike Jugoslavije i Bosne i Hercegovine o carinskoj saradnji i uzajamnoj pomoći (<u>potpisan 18.decembra 2001god u Sarajevu</u>),
Sporazum o uzajamnoj admin. Pomoći između Savezne Vlade SRJ i Vlade Republike Italije u sprečavanju,istraživanju i suzbijanju carinskih prekršaja(<u> potpisan 10.novembra 1965 u Beogradu</u>),

	Sporazum o uzajamnoj administrativnoj pomoći između Savezne Vlade SRJ i Vlade Republike Turske u sprečavanju, istraživanju i suzbijanju carinskih prekršaja (<u>potpisan 6.februara 2002 god u Istanbulu</u>).
	Sporazum između Vlade Republike Crne Gore i Vlade Republike Hrvatske o uzajamnoj pomoći o carinskim pitanjima (<u>potpisan 09. decembar 2005 u Podgorici</u>),
	Sporazum između Vlade Republike Crne Gore i Savjeta Ministara Republike Albanije o uzajamnoj pomoći o carinskim pitanjima (<u>potpisan 26.decembar. 2005 u Tirani</u>),
	Sporazum između Vlade Republike Crne Gore i Savjeta Ministara Republike Albanije o uzajamnoj pomoći o carinskim pitanjima (<u>potpisan 26.decembar. 2005 u Tirani</u>),
	Sporazum između Vlade Islamske Republike Irana i Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Crne Gore o uzajamnoj pomoći i saradnji u carinskim pitanjima (<u>potpisan 01.juna 2005. u Teheranu</u>),
	Memoranduma o razumijevanju između Uprave carina Crne Gore i carinske službe Misije privremene administracije Ujedinjenih Nacija na Kosovu (UNMIK) o saradnji i uzajamnoj administrativnoj pomoći u carinskim pitanjima (<u>potpisan 19. novembra 2004. u Podgorici</u>)
	Uprava carina ostvaruje saradnju shodno ANEKSU 5 o međusobnoj administrativnoj saradnji u carinskim pitanjima Sporazuma o izmjeni i pristupanju centralno evropskom sporazumu o slobodnoj trgovini – CEFTA 2006. Zemlje potpisnice CEFTA sporazuma između kojih se odvija saradnja shodno naprijed pomenutom Aneksu su: Republika Albanija, Bosna i Hercegovina, Republika Hrvatska, Republika Makedonija, Republika Moldavija, Crna Gora, Republika Srbija i UNMIK /Kosovo. Ovaj sporazum predstavlja dopunu sporazuma o uzajamnoj pomoći u carinskim pitanjima koji mogu ili su već zaključeni između zemalja potpisnica CEFTA Sporazuma.

Sporazumi koje je potpisalo Vrhovno državno tužilaštvo

	- Sporazum o saradnji između Vrhovnog državnog tužilaštva Crne Gore i Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, o borbi protiv organizovanog kriminala
	- Sporazum o saradnji između Vrhovnog državnog tužilaštva Crne Gore i Kancelarije tužilaštva Bosne i Hercegovine,
	- Sporazum o saradnji između Vrhovnog državnog tužilaštva Crne Gore i Javnog tužilaštva Republike Srbije,
	- Sporazum o saradnji između Vrhovnog državnog tužilaštva Crne Gore Tužilaštva za ratne zločine Republike Srbije,
	- Sporazum o saradnji između Vrhovnog državnog tužilaštva Crne Gore i Kancelarijom EULEX-a- Specijalnim tužilaštvom Republike Kosovo,
	- Sporazum o saradnji između Vrhovnog državnog tužilaštva Crne Gore i Kancelarije generalnog tužilaštva Republike Albanije,
	- Sporazum o saradnji između Vrhovnog državnog tužilaštva Crne Gore i Generalnog tužilaštva Ukrajine,

